

Tartu Vallavalitsuse 27.02.2020
korralduse nr 193 juurde

Tartu vallas Soitsjärve külas Kaasiku maaüksuse osaala detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhindang

Eelhindang on koostatud Tartu vallas Soitsjärve külas asuva Kaasiku maaüksuse (kü tunnus 79402:001:0469) osaala detailplaneeringuga kavandatud tegevustele. Eelhindangu aluseks on maaüksuse omanike ettepanek detailplaneeringu algatamiseks.

Planeeringu eesmärgiks on kaaluda Kaasiku maaüksusele (kü tunnus 79402:001:0469) ehitusõiguse määramist kuivati ja teenindava abihoone projekteerimiseks ja ehitamiseks ning vajadust Kaasiku maaüksusest ehitusõigusega krundi eraldamiseks. Planeeringu eesmärkidest lähtuvalt lahendatakse liikluskorraldus, haljastus, heakord ja hoone tehnovõrkudega varustamine.

Planeeringuga kavandatakse järgmised hooned:

- hoonete suurim lubatud arv krundil- 2 hoonet (1 kuivati ja 1 abihoone);
- hoonete suurim lubatud ehitisealune pindala krundil - 600 m²);
- hoonete lubatud maksimaalne kõrgus – kuivatil kuni 12 m maapinnast;
- hoonete suurim lubatud sügavus: lahendatakse planeeringuga.

Planeeringuga lahendatakse ka kuni 20 m² suuruste ehitisealuse pinnaga mitteehitusloa kohustuslike hoonete-rajatiste (näit prügimaja) püstitamise tingimused.

Detailplaneeringuga määratakse nõuded haljastuse ja heakorra edasisele projekteerimisele, arvestades järgmist:

- määratakse säilitatav ja likvideeritav haljastus;
- määratakse planeeritav kõrg- ja madalhaljastus;
- määratakse vajadusel haljastuse rajamise keelualad;
- määratakse kruntide piirete materjal, kõrgus, tüüp.

Piirete rajamine on lubatud ainult planeeritava õuemaa ala piires. Planeeringuga määratakse vertikaalplaneerimise lahendus (maapinna kõrguse muutmine, vajadusel uute absoluutkõrguste määramine, sademevee ärajuhtimine).

Planeeringus antakse haljastuslahendus, milles ei või kasutada ulatuslikke, piire markeerivaid või maastikku tükeldavaid hekke ega aedu.

Arendaja info kohasel soovitakse maaüksusele rajada kuivati, millega kuivatada oma maadelt koristavat mahevilja (ca 35 ha), arvestatud on ka võimalusega pakkuda mahevilja kuivatamise teenust. Kuivati rajamine on vajalik, kuna lähipiirkonnas puudub võimalus mahevilja kuivatamiseks.

Õiguslikud alused

Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lõike 2 punktile 4 tuleb keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise vajalikkust kaaluda ja anda selle kohta eelhindang, kui koostatakse detailplaneering, millega kavandatakse keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõikes 2 nimetatud valdkonda kuuluvat ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõike 4 alusel kehtestatud määrides nimetatud tegevust. Tuginedes Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 "Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu" § 15 punktile 8 e (selline tegevus, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti) tuleb keskkonnamõju strateegilise hindamise

Tartu Vallavalitsuse 27.02.2020
korralduse nr 193 juurde

algatamise vajalikkust kaaluda ja anda selle kohta eelhindang. Planeerimisseaduse § 124 lg 6 kohaselt detailplaneeringu koostamisel, mis eeldatavalt avaldab Natura 2000 võrgustiku alale mõju, tuleb anda eelhindang ja kaaluda keskkonnamõju strateegilist hindamist, lähtudes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lõigetes 4 ja 5 sätestatud kriteeriumidest ning § 33 lõike 6 kohaste asjaomaste asutuste seisukohtadest.

1. Strateegilise planeerimisdokumendi ja kavandatava tegevuse lühikirjeldus

Kaasiku maaüksuse omanik esitas planeeringu algatamise taotluse Soitsjärve külas Kaasiku maaüksuse osaalal detailplaneeringu algatamiseks. Kogu Kaasiku maaüksuse pindala on 29,89 ha, maaüksuse sihtotstarve on maatulundusmaa. Detailplaneering algatatakse maaüksuse põhjaosas ca 6 hektaril.

Planeeringu eesmärgiks on kaaluda Kaasiku maaüksusele (kü tunnus 79402:001:0469) ehitusõiguse määramist kuivati ja teenindava abihoone projekteerimiseks ja ehitamiseks ning vajadust Kaasiku maaüksusest ehitusõigusega krundi eraldamiseks. Planeeringu eesmärkidest lähtuvalt lahendatakse liikluskorraldus, haljastus, heakord ja hoone tehnovõrkudega varustamine.

2. Seotus teiste strateegiliste planeerimisdokumentidega

Tartu Maakonnaplaneering 2030+ on kehtestatud riigihalduse ministri 16.07.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/130.

Vastavalt maakonnaplaneeringule väärtustatakse maalistes piirkondades eluasemete ümbruse maa hoidmist harimiskõlblikuna kui toidutootmisvahendit kriisilukorras.

Maakonnaplaneeringu kohaselt asub planeeringuala Lõuna-Vooremaa väärtuslikul maastikul ja jääb väärtuslikule põllumaale.

Väärtuslik põllumajandusmaa kasutuselevõtt mittepõllumajanduslikul otstarbel on lubatud vaid avalikes huvides või kogukonna huvides (näiteks teede ja raudteede rajamiseks), kui vastavaid tegevusi ei saa ellu viia muul viisil. **Mittepõllumajanduslikuks otstarbeks ei arvata maatulundusmaa sihtotstarbeliseks kasutamiseks vajalike ehitiste püstitamist.**

Planeeringuala on suures osas põllumajanduslikust kasutusest väljas, tegemist on võsastunud alaga. Peale detailplaneeringu realiseerimist võetakse alla uuesti kasutusse. Detailplaneeringuga kavandatud tegevused ei ole vastuolus maakonnaplaneeringuga.

Tartu valla üldplaneeringu kohaselt on Saadjärve ja Soitsjärve vaheline piirkond, mis jääb Vooremaa maastikukaitseala piiridesse, detailplaneeringu kohustusega ala. Detailplaneeringu kohustus on kõikide arendustegevuste puhul ja katastriüksuse jagamisel ehitusõiguse taotlemise eesmärgil.

Planeeringuala jääb kohaliku tasandi Saadjärve-Soitsjärve väärtuslikule maastikule.

Vastavalt Taru valla üldplaneeringule tuleb kõikide avalikult kasutatavate veekogude ääres teostatavate detailplaneeringute lähtetingimustes esitada nõue kallasraja avaliku kasutamise tagamiseks ning veekogule ja kallasrajale avalikult kasutatavate juurdepääsude tagamise kaalumiseks.

Detailplaneeringuga kavandatud tegevused ei ole vastuolus Tartu valla üldplaneeringuga.

3. Mõjutatava keskkonna kirjeldus

Planeeringuala on hoonestamata ning asub hajaasustusalal. Planeeringuala loodeosa piirneb Sepa maaüksusega (77301:003:0065, maatulundusmaa 100%), maaüksusel asub elamu. Planeeringuala kaguosa piirneb Toominga maaüksusega (79402:001:0739, maatulundusmaa 100%). Maaüksus on hoonestatud, maaüksusel paikneb grillikoda, ala on ümbritsetud aiaga. Juurdepääs planeeringualale on tagatud avalikult kasutatavalt Toominga teelt (tee nr 7940460) (joonis 1).

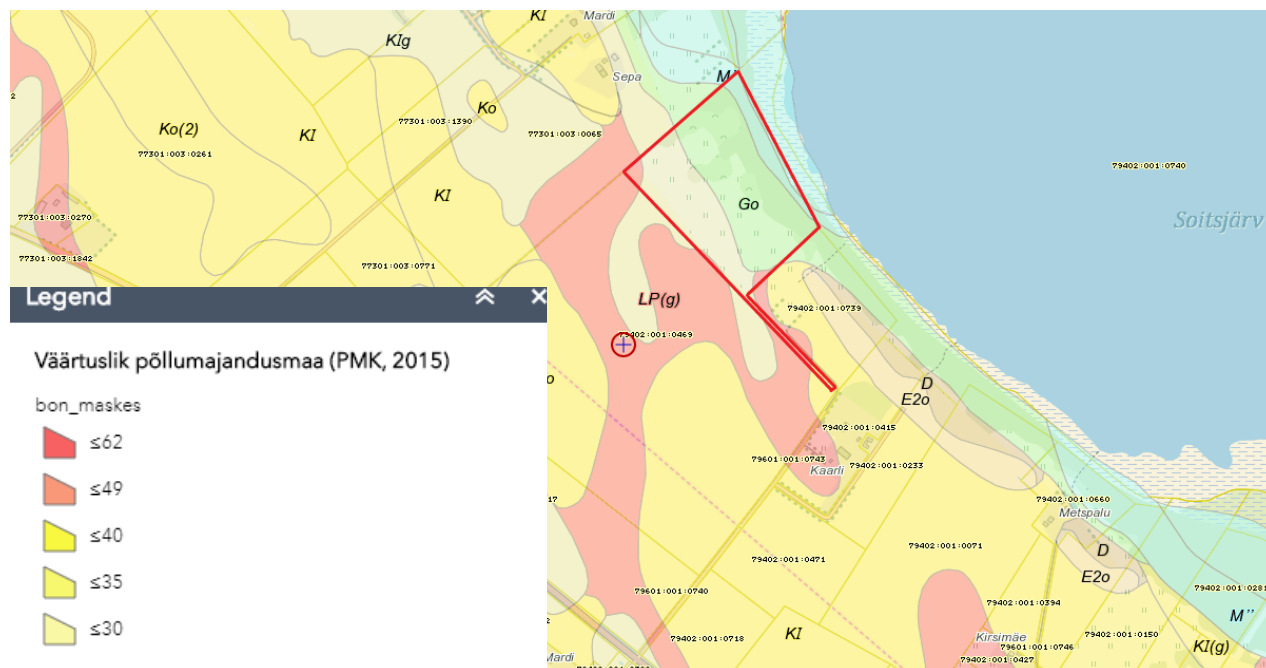
PRIA avaliku kaardirakenduse info kohaselt ei jää planeeringuala põllumassiivile, kuid planeeringuala asub suures osas väärtuslikul põllumajandusmaal (joonis 2).

Joonis 2. Väärtuslik põllumajandusmaa (PMK, 2015).

Planeeringualal levivad leostunud gleimullad (Go) ja gleistunud leostunud mullad (Klg). Tegemist on liigniiskete muldadega. Planeeringuala järvepoolsel osal levivad vähesel määral väga õhukesed madalsoomullad (M') (joonis 3).

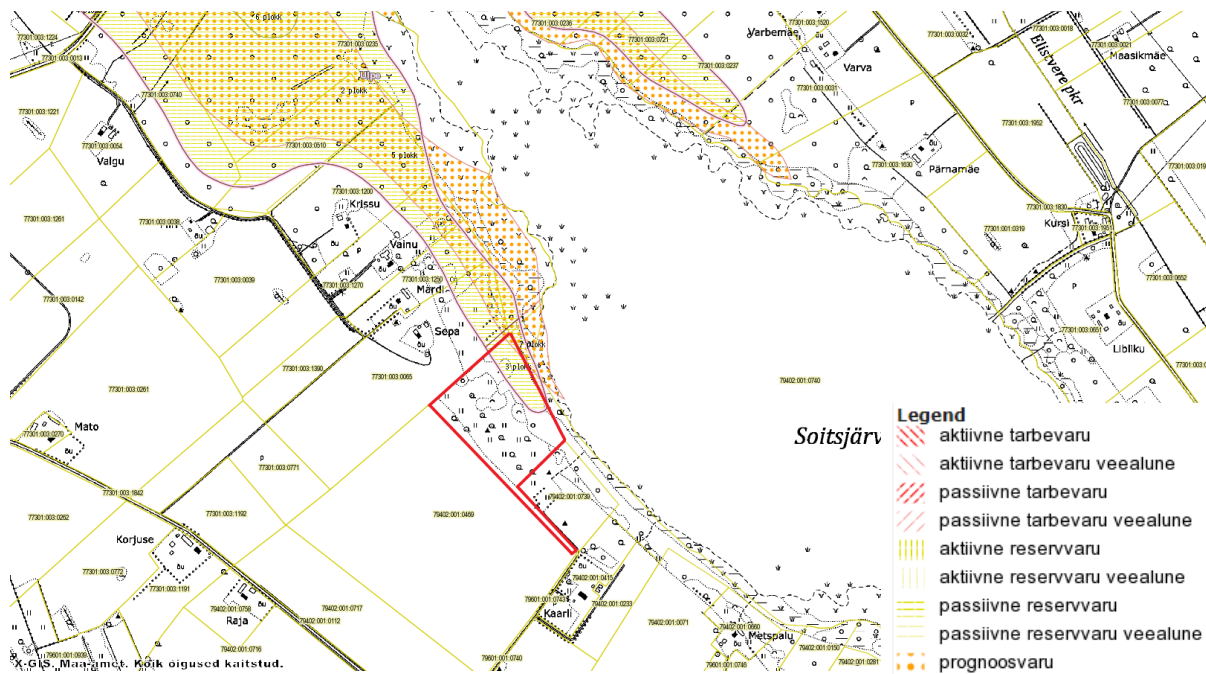
(https://geoportaal.maaamet.ee/docs/muld/mullakaardi_seletuskiri.pdf?t=20091211092214).

Joonis 3. Maa-ameti mullastikukaardi väljavõte (03.12.2019).

Tartu Vallavalitsuse 27.02.2020
korralduse nr 193 juurde

Maa-ameti kaardirakenduse andmetel ulatub planeeringuala Ulpe turbamaardla. Tegemist on passiivse reservvaruga. Planeeringuala piirneb järvelubja prognoosvaru alaga (7 plokk) (Joonis 4).

Joonis 4. Maaameti maardlate rakenduseväljavõte (03.12.2019).

Põhjavee kaitstuse kaardi kohaselt on planeeringualal ning lähialal põhjavesi suhteliselt kaitstud (Veeveeb, 03.12.2019). Maa-ameti kitsenduste kaardi andmetel asub lähim puurkaev planeeringualast ca 100 m kaugusel kagus (PRK0021826).

Planeeringuala asub Vooremaa maastikukaitsealal Vooremaa piiranguvööndis. Planeeringualast idasse jääb Soitsjärv asub Soitsjärve sihtkaitsevööndis. Lisaks asub maaüksus Natura 2000 Vooremaa linnualal ning planeeringuala põhjaosast ca 50 m kaugusele jääb Vooremaa järvede loodusala (joonis 5).

Joonis 5. Natura 2000 loodus- ja linnuala (Maa-amet, 03.12.2019).

EELIS (Eesti Looduse Infosüsteem – Keskkonnaregister): Keskkonnaagentuur (info seisuga 04.12.2019) andmetel planeeringualale kaitsealuste liikide leiukohti ei jää. Planeeringualast põhja poole jääb Soitsjärv, mis on III kaitsekategooria kaitsealuse liigi mustviire (*Chlidonias niger*) leiukoht, ühtlasi on Soitsjärv määratud kui elupaigatüüp 3140 (vähe- kuni keskoitelised kalgiveelised järved).

Maa-ameti kultuurimälestiste kaardirakenduse andmetel (andmed seisuga 03.12.2019) planeeringualale ega lähipiirkonda kultuurimälestisi ei jää. Maa-ameti pärandkultuuri kaardirakenduse andmetel (andmed seisuga 03.12.2019) pärandkultuuriobjekte planeeringualale ei jää, lähim pärandkultuuriobjekt asub planeeringualast ca 650 m kaugusel edelas.

Planeeringualale ei jää maaparandussüsteeme ega maaparandussüsteemide eesvoole.

Maa-ameti kaardirakenduse andmetel planeeringualal esinevad kitsendused on esitatud joonisel 6.

Esialgse Eesti radooniriski levilate kaardi kohaselt asub planeeringuala alal, kus kohati võib esineda kõrge radoonisisaldusega pinnaseid.

Joonis 6. Maa-ameti kitsenduste kaardi väljavõte (Maa-amet, 17.12.2019).

4. Tegevusega eeldatavalt kaasnev mõju

4.1. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega seotud keskkonnaprobleemid

Detailplaneeringuga kavandatud tegevuste realiseerumisel muutub ala maakasutus. Hetkel on tegemist põllumajanduslikust kasutusest väljas oleva võsastunud alaga. Kuivati ja abihoone rajamisel ala korrastatakse ja võetakse kasutusse. Kuna tegemist on väärtusliku maastikuga, siis on oluline, et voore laelt säiliks avatud vaade Soitsjärvele. Et planeeringuala asub voore madalamas osas, siis on võimalik mõju maastikule ja ala vaadeldavusele minimaalne. Piirete rajamine on lubatud ainult planeeritava õuemaa ala piires, samuti tuleb haljasuse rajamisel või likvideerimisel arvestada vaadete säilimisega Soitsjärvele.

Kuna planeeringuala puhul on tegemist suures osas liigniiske alaga, on tõenäoliselt vajalik ala maapinna tõstmine. Hooned tuleks kavandada väljapoole Soitsjärve kaitsevööndeid. Detailplaneeringualale juurdepääsuks ning alal liiklemiseks tuleb rajada tee ja platsid, mille kandevõime võimaldab seal raskete masinatega liiklemist. Planeeringualale ei kavandata masinate (traktorite või kombainide hoiuplatse).

Planeeringualale ulatub Ulpe turbamaardla. Tegemist on passiivse reservvaruga. Planeeringuala piirneb järvelubja prognoosvaru alaga (7 plokk) (joonis 4). **Vastavalt maapõueseadus § 15 lg 7 tuleb juhul, kui planeeritaval maa-ala asub maardla või selle osa, kooskõlastada planeering planeerimisseaduses sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega.** Vastavalt Vooremaa maastikukaitseala kaitse-eeskirjale on piiranguvööndis keelatud maavara kaevandamine, välja arvatud maapõueseaduse § 59 lõikes 2 sätestatud juhul kaitseala valitsejaga kooskõlastatud kohtades.

Üldjuhul töötavad kuivatid koristusperioodil, st juulist septembrini. Sellel perioodil tekib tavapärasest suurem transpordivoog (vilja transportimine kuivatisse ja sealt ära), suureneb ka mürafoon ning valgusreostus. Kuna kuivati ise paikneb hoones sees ning on väikese võimsusega, siis ei ole tegemist olulise või norme ületava müraga. Valgusreostus võib tekkida eelkõige juhul, kui kuivati töötab ööpäevaringselt. Olemasoleva info kohaselt kavandatakse väikese võimsusega kuivatid, seega olulist valgusreostust alal kavandatud tegevustega ei kaasne.

Detailplaneeringuala ja lähiala on suhteliselt kaitstud põhjaveega ala. Detailplaneeringuala veevarustus ja kanalisatsioon lahendatakse lokaalselt. Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide nõuetekohasel rajamisel ja kasutamisel ei kaasne eeldatavalt olulist mõju pinna- ja põhjaveele. Maa-ameti kitsenduste kaardi andmetel asub lähim puurkaev planeeringualast ca 100 m kaugusel kagus (PRK0021826) Kullerkupu maaüksusel. Tegemist on olmevee puurkaevuga. Puurkaevu santaarkaitseala ulatuseks on 50 m, sanitaarkaitseala ei ulatu planeeringualale.

Energiakasutus on seotud masinate ja seadmete, sh kuivati kütusekasutusega, mõningal määral kasutatakse ehitusprotsessis elektrienergiat. Kuna tegemist on väikese võimusega kuivatiga, ei ole tegemist olulise keskkonnamõjuga.

Planeeringualal ei asu ohtlike ainete ladestuskohti ega jääkreostusobjekte. Planeeringuga ei kavandata ohtlikke objekte ega tegevusi. Sajuvee käitlemine tuleb lahendada planeerimise käigus (krundisisene immutamine). Arvestades eeltoodut ei ole oodata kavandatava tegevusega kaasneva vee või pinnase reostuse teket.

Arvestades tegevuse iseloomu ja mahtu on olulise mõjuga avariilukordade tekkimine vähetõenäoline. Kavandatava tegevusega kaasnev tõenäosus õnnetuste esinemiseks ei erine tavapärasest.

Eelhinnangu koostamise faasis valguse, soojuste, kiirguse ja lõhna reostus ette näha ei ole.

Ehitustegevuse käigus kasutatavate materjalide, vee ja tekkiva reovee kogused ei ole täpselt teada. Ehitusega kaasneb jäätmete teke. Jäätmekäitlus tuleb korraldada vastavalt jäätmeseadusele ning Tartu valla jäätmehoolduseeskirjale, sellisel juhul ei teki olulist keskkonnamõju.

4.2. Oht inimese tervisele või keskkonnale, sealhulgas õnnetuste esinemise võimalikkus

Planeeringualal ei asu ega ka kavandata olulise keskkonnaohuga rajatise, projekteerimisel ja käitamisel tuleb arvestada kehtivate tuleohutuse ja hädaolukorra lahendamise nõuetega. Õnnetuste vältimiseks tuleb järgida ehitusprojektis esitatud nõudeid.

Detailplaneeringu koostamisel tuleb määrata planeeringuala liikluskorralduse põhimõtted, sh käsitleda liiklusohutust.

Vastavalt Eesti radooniriski levilate kaardile asub planeeringuala piirkonnas, kus võib esineda kõrge radoonisisaldusega pinnaseid. Vajadusel tuleb teha radooniuuring.

Arvestades tegevuse iseloomu ja mahtu on olulise mõjuga avariilukordade tekkimine vähetõenäoline. Kavandatava tegevusega kaasnev tõenäosus õnnetuste esinemiseks ei erine tavapärasest.

4.3. Mõju suurus ja ruumiline ulatus, sealhulgas geograafiline ala ja eeldatavalt mõjutatav elanikkond

Müra, samuti mõningane õhusaaste (tolm) tekib mingil määral ehitusaegsel perioodil ning tegemist on mööduvate ning väheoluliste mõjudega.

Planeeringualale on kavandatud viljakuivati, mis toob endaga kaasa suurema transpordivoo koristusperioodil (juuli-september). Kuivati enda tööga kaasneb müra ja tolmu. Kuivati paikneb hoones sees, tegemist on lokaalsete ja väheoluliste mõjudega.

4.4. Eeldatavalt mõjutatava ala väärtus ja tundlikkus, sealhulgas looduslikud iseärasused, kultuuripärand ja intensiivne maakasutus

Planeeringualale ega lähipiirkonda ei jää kultuurimälestisi või pärandkultuuriobjekte, seega mõju kultuuripärandile puudub.

Detailplaneeringuala asub suurte põllumaasiivide ääres. Detailplaneeringuga kavandatakse kuivati ja abihoone rajamist eelkõige lähipiirkonnas kasvatatud mahevilja kuivatamiseks. Kuivati on kavandatud ühe teraviljatootja mahevilja kuivatamiseks, samas on võimalik ka võimsuse jätkumisel pakkuda vastavat teenust.

4.5. Mõju kaitstavatele loodusobjektidele

Planeeringuala asub **Vooremaa maastikukaitsealal** (keskkonnaregistri kood KLO1000294) Vooremaa piiranguvööndis. Lisaks asub maaüksus Natura 2000 **Vooremaa linnualal** keskkonnaregistri kood RAH0000069, rahvusvaheline kood EE0080171) ning planeeringuala idaosast ca 50 m kaugusele jääb **Vooremaa järvede loodusala** (keskkonnaregistri kood RAH0000137, rahvusvaheline kood EE0080110).

Vooremaa maastikukaitseala kaitse-eesmärgid ning kaitsekord on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 30.11.2006 määrusega nr 245 „Vooremaa maastikukaitseala kaitse-eeskiri“. Maastikukaitseala Vooremaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on Vooremaa maastikule tüüpiliste suurvoorte ja nende vahel asuvate järvede, sealse elustiku mitmekesisuse ja maa kasutamisel väljakujunenud traditsioonilise pärandkultuurimaastiku ilme säilitamine ja taastamine. Piiranguvööndis on muuhulgas kaitseala valitseja nõusolekul lubatud ehitiste, kaasa arvatud ajutise ehitise püstitamine

Vooremaa maastikukaitseala kaitse korraldamiseks on kinnitatud Vooremaa maastikukaitseala kaitsekorralduskava 2012-2021.

Kaitsekorralduskavas on esitatud ehitusliku maakasutuse soovitusel tsoonide kaupa. Planeeringuala asub II klassi alal. Vastavalt kaitsekorralduskavale on tegemist väärtusliku alaga, kus kehtivad järgmised tingimused:

- Uusi maju tohib ehitada nii, et see ala väärtust ei vähenda, olles sarnased ehitusstiililt, mahult (õueala suurus, hoonepind ja kõrgus) ja väljanägemiselt nagu valdav enamus olemasolevaid hooneid on.
- Kobarkülas tohib kahe õueala vahele rajada uut, kui õuealade vahe on rohkem kui 50 m ja tekkiv vahe jääb vähemalt 10 m. Vahet mõõdetakse kõige lähemate punktide vahel.
- Kahe õueala vahele tohib rajada uut, kui kruntide vahe on tänavkülas rohkem kui 50 m ning vahe peab jääma vähemalt 30 m. Ridakülas rohkem kui 100 m ja õuealade vahe peab jääma vähemalt 50 m. Kobarkülas rohkem kui 20 m ja vahe peab jääma vähemalt 10 m. Vahet mõõdetakse kõige lähemate punktide vahel. Uute õuealade rajamisel tuleb järgida üldist juba varem väljakujunenud asustusstruktuuri.
- Hajakülas tohib uut õueala rajada, kui lähima õueala kaugus on rohkem kui 100 m ning kui sellega ei rikuta mõnda olulist vaadet.
- Rida- ja tänavkülas tohib kahe õueala vahele rajada uut, kui õuealade vahe on suurem kui 100 m ja ei kahjusta sellega mõnda olulist vaadet.
- Ühe ja sama projekti järgi tohib hooneid ehitada kobar-, sumb- ja tänavkülas kui õuealade vahe on rohkem kui 200 m või teisele poole teed, kui vahe on rohkem kui 50 m ning ridaküla puhul rohkem kui 160 m.
- Uut õueala tohib rajada järgides juba olemasolevat ajaloolist asustusstruktuuri.

Planeeringuala kaugus lähimast õuealast on ca 100 m.

Kaitsekorralduskavaga on kehtestatud üldised ehituspõhimõtted Vooremaa maastikukaitsealal, kus muuhulgas on sätestatud, et maastikulist sobivust tagavad arhitektuursed nõuded ning nendega kooskõlas heakorrastus- ja haljastuspõhimõtted peavad väljenduma detailplaneeringutes ja projekteerimistingimustes. Kaldaäärsete alade hoonestuse laienemise planeerimisel tuleb näha ette veekogule avanevate vaadetega hoonestamata puhveralad. **Kaitsealal eelistatakse väikeelamuehitust ning põllumajanduse arenguks vajalike hoonete ja rajatiste püstitamist. Välditakse uusehituste paigutamist voorte lagedele.**

Kaitsekorralduskavas ei ole Soitsjärve ümbruses määratletud olulisi vaatekohti ja vaatesuundi. Planeeringuala ei asu voore tipul või nõlval, seega on hoonete paigutamine võimalik selliselt, et nad ei jää maastikul domineerima.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldusele nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ on Vooremaa linnuala liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, rästas-roolind (*Acrocephalus arundinaceus*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), suur-laukhani (*Anser albifrons*), rabahani (*Anser fabalis*), punapea-vart (*Aythya farina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), hüüp (*Botaurus stellaris*), mustviires (*Chlidonias niger*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), lauk (*Fulica atra*), naerukajakas (*Larus ridibundus*), hallpõsk-pütt (*Podiceps grisegena*) ja tuttpütt (*Podiceps cristatus*).

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldusele nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ on Vooremaa järvede loodusala kaitstavateks elupaigatüüpideks vähe- kuni kesktoitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130), vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved (3140), looduslikult rohketoitelised järved (3150), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080). Liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on tiigilendlane (*Myotis dasycneme*), saarmas (*Lutra lutra*), harilik hink (*Cobitis taenia*), harilik vingerjas (*Misgurnus fossilis*), laiujur (*Dytiscus latissimus*) ja tõmmuujur (*Graphoderus bilineatus*).

EELIS (Eesti Looduse Infosüsteem – Keskkonnaregister): Keskkonnaagentuur andmete kohaselt (andmed seisuga 04.12.2019) planeeringualal Vooremaa linnuala kaitse-eemärgiks olevaid linnuliike ei esine. Kaitsealuse linnuliigi mustviire (*Chlidonias niger*) esinemisalaks on Soitsjärv, mis jääb planeeringualast ca 50 m kaugusele.

Vooremaa maastikukaitseala kaitsekorralduskava kohaselt on kaitseala Eesti tasandil oluliseks pesitsusalaks hallpõsk-pütile, rooruigale, täpikhuigale ja **mustviirele**. Kõik need liigid pesitsevad valdavalt Soitsjärvel ja Elistvere järvel. Nende liikide kaitstus kaitsealal on piisav.

EELIS (Eesti Looduse Infosüsteem – Keskkonnaregister): Keskkonnaagentuur andmete kohaselt (andmed seisuga 04.12.2019) jääb planeeringuala põhjaosale Vooremaa järvede loodusala kaitse-eemärgiks oleva tiigilendlase (*Myotis dasycneme*) ning kaitsealuse liigi veelendlase (*Myotis daubentonii*) leiukoht.

Planeeringualast ca 50 m kaugusele jääb Soitsjärv, mis on elupaik vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved (3140).

Keskkonnaameti peadirektori 15.03.2017 käskkirjaga nr 1-1/17/150 on kinnitatud „Nahkhiirlaste (Vespertilionidae) kaitse tegevuskava“. Kavas on valgusreostuse mõju nahkhiirtele hinnatud vähese tähtsusega ohuteguriks. Kaitse tegevuskavas on välja toodud, et öine liiga intensiivne valgustus on nahkhiirte jaoks häiriv. Samas üksikud lambid veekogude lähedal ja mujal, kus leidub küllalt rohelist, võivad ka nahkhiirtele kasulikud olla, kuna valgus meelitab putukaid ja koondab nahkhiiri. Kevadel ja suve lõpus, kui putukaid on juba vähem, võivad sellised toidurikkad piirkonnad nahkhiired näljast

päästa. Valgustuse negatiivsete mõjude vältimiseks tuleks kasutada madalama asetusega nõrku lampe.

4.6. Eeldatav mõju Natura 2000 võrgustiku alale

4.6.1. Natura eelhindamine

Informatsioon kavandatava tegevuse kohta

Kavandatava tegevuse kirjeldus on toodud punktis 1.

Kavandatavate tegevuste mõjupiirkonda jäävate Natura 2000 võrgustiku alade iseloomustus

Planeeringuala asub Natura 2000 **Vooremaa linnualal** keskkonnaregistri kood RAH0000069, rahvusvaheline kood EE0080171) ning planeeringuala põhjaosast ca 50 m kaugusele jääb **Vooremaa järvede loodusala** (keskkonnaregistri kood RAH0000137, rahvusvaheline kood EE0080110).

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldusele nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ on Vooremaa linnuala liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, rästas-roolind (*Acrocephalus arundinaceus*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), suur-laukhani (*Anser albifrons*), rabahani (*Anser fabalis*), punapea-vart (*Aythya farina*), tuttvart (*Aythya fuligula*), hüüp (*Botaurus stellaris*), mustviires (*Chlidonias niger*), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), lauk (*Fulica atra*), naerukajakas (*Larus ridibundus*), hallpõsk-pütt (*Podiceps grisegena*) ja tuttpütt (*Podiceps cristatus*).

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldusele nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ on Vooremaa järvede loodusala kaitstavateks elupaigatüüpideks vähe- kuni kesktoitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130), vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved (3140), looduslikult rohketoitelised järved (3150), niiskuslembesed kõrgrohustud (6430) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080). Liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on tiigilendlane (*Myotis dasycneme*), saarmas (*Lutra lutra*), harilik hink (*Cobitis taenia*), harilik vingerjas (*Misgurnus fossilis*), laiujur (*Dytiscus latissimus*) ja tõmmuujur (*Graphoderus bilineatus*).

EELIS (Eesti Looduse Infosüsteem – Keskkonnaregister): Keskkonnaagentuur andmete kohaselt (andmed seisuga 04.12.2019) planeeringualal Vooremaa linnuala kaitse-eesmärgiks olevaid linnuliike ei esine. Kaitsealuse linnuliigi mustviire (*Chlidonias niger*) esinemisalaks on Soitsjärv, mis jääb planeeringualast ca 45 m kaugusele.

EELIS (Eesti Looduse Infosüsteem – Keskkonnaregister): Keskkonnaagentuur andmete kohaselt (andmed seisuga 04.12.2019) jääb planeeringuala põhjaosale Vooremaa järvede loodusala kaitse-eesmärgiks oleva tiigilendlase (*Myotis dasycneme*) ning kaitsealuse liigi veelendlase (*Myotis daubentonii*) leiukoht.

Planeeringualast ca 50 m kaugusele jääb Soitsjärv, mis on elupaik vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved (3140).

Kavandatava tegevuse seotus kaitsekorraldusega, mõju prognoosimine Natura 2000 alal kaitse-eesmärkidele

Kavandatava tegevus ei ole seotud Natura 2000 võrgustiku ala kaitsekorraldamisega.

Linnuala kaitse eesmärgiks on järgmised liigid:

- **Rästas-roolind** (*Acrocephalus arundinaceus*) – elupaigaks roostikud järve ääres. Putuktoiduline rändlind. Ohuteguriks roostike hävimine.
- **Sinikael-part** (*Anas platyrhynchos*) – elupaigaks veekogud. Enamasti rändlind, ohuteguriks veekogude reostumine.

- **Suur-laukhani** (*Anser albifrons*) – läbirändaja, Eestis ei pesitse. Veelind, kes hoiab veekogude lähedusse, kus ka toitub ja kaitset otsib.
- **Rabahani** (*Anser fabalis*) – läbirändaja, kes elupaigana eelistab soid, luhtasid ja järvi.
- **Punapea-vart** (*Aythya farina*) – esineb nii rändel kui ka haudelinnuna. Asustavad toitainerikkaid madalaid veekogusid. Ohuteguriks märgade elupaikade kinnikasvamine.
- **Tuttvart** (*Aythya fuligula*) – esineb nii rändel kui ka haudelinnuna. Pesitseb taimevaestel selgeveelistel järvedel, vesistes soodes, aeglase vooluga jõgedes.
- **Hüüp** (*Botaurus stellaris*) – haudelind, kes pesitseb roostikes.
- **Mustviires** (*Chlidonias niger*) – elupaikadeks on madalaveelised mudapõhjalised püsi- ja ajutised veekogud ning märgalad.
- **Roo-loorkull** (*Circus aeruginosus*) – põhiliseks pesitsuspaikadeks on järvede ja merelahtede kaldaroostikud.
- **Lauk** (*Fulica atra*) – eelistab madalaid järvi.
- **Naerukajakas** (*Larus ridibundus*) – pesitseb tavaliselt laia roostikuga järvedel.
- **Hallpõsk-pütt** (*Podiceps grisegena*) – pesitseb suurematel veekogudel.
- **Tuttpütt** (*Podiceps cristatus*) – pesitseb suurematel veekogudel, pilliroo- või kaislatihnikutes.

Linnuala kaitse-eesmärgiks olevad linnuliigid on tihedalt seotud veekogu ja selle äärse alaga. Planeeringuala jääb Soitsjärvest ca 50 m kaugusele, planeeringuga kavandatavad tegevused ei mõjuta järve ega sellega seotud linnuliike.

Loodusalal kaitstakse järgmiste isendite elupaiku:

- tiigilendlane (*Myotis dasycneme*);
- saarmas (*Lutra lutra*);
- harilik hink (*Cobitis taenia*);
- harilik vingerjas (*Misgurnus fossilis*);
- laiujur (*Dytiscus latissimus*);
- tõmmuujur (*Graphoderus bilineatus*).

Planeeringuala asub suures osas võsastunud alal, kus suuri puid ei leidu, seega planeeringuga kavandatud tegevused ei avalda kaitse eesmärgiks olevale tiigilendlasele (*Myotis dasycneme*) märkimisväärset mõju.

Ülejäänud kaitse-eesmärgiks olevad liigid on seotud veekoguga. Planeeringuala jääb Soitsjärvest ca 50 m kaugusele, planeeringuga kavandatavad tegevused ei mõjuta järve ega sellega seotud kaitse-eesmärgiks olevaid liike.

Loodusalal kaitstakse järgmisi elupaiku:

- vähe- kuni kesktoitelised mõõdukalt kareda veega järved (3130),
- vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved (3140),
- looduslikult rohketoitelised järved (3150),
- niiskuslembesed kõrgrohustud (6430)
- soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080).

Planeeringualale ei jää kaitse-eesmärgiks olevaid elupaiku.

Lähim loodusala kaitse-eesmärgiks olev elupaik on Soitsjärv 3140, mis jääb planeeringualast ca 50 m kaugusele. Põhjavee kaitstuse kaardi kohaselt on planeeringualal ning lähialal põhjavesi suhteliselt

kaitstud (Veeveeb, 03.12.2019). Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide nõuetekohasel rajamisel ja kasutamisel ei kaasne eeldatavalt olulist mõju pinna- ja põhjaveele. Kavandatud tegevused ei oma mõju kaitse-eesmärgiks olevate elupaikade seisundile.

Natura eelhindamise tulemused ja järeldused

Planeeringuga kavandatud tegevused ei oma mõju Natura 2000 Vooremaa linnuala ja Vooremaa järvede loodusala kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja elupaikadele.

4.7. Mõju võimalikkus, kestus, sagedus ja pöördumus, sealhulgas kumulatiivne ja piiriülene mõju

Piiriülest mõju detailplaneeringuga kavandatud tegevuste elluviimisel ette näha ei ole. Detailplaneeringuga kavandatud tegevuste elluviimise kaasnev mõju suurus ei ohusta keskkonda. Mõju on suurem ehitustegevuse ajal.

5. Asjaomaste asutuste seisukohad

Lähtuvalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lg 6 tuleb keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkuse üle otsustamisel enne otsuse tegemist küsida seisukohta kõigilt asjaomastelt asutustelt, edastades neile seisukoha võtmiseks otsuse eelnõu.

Otsuse eelnõu koos eelhindanguga esitati seisukoha võtmiseks Keskkonnametile.

Keskkonnaamet esitas oma seisukoha 29.01.2020 kirjaga nr 6-5/20/313-2. Keskkonnaamet nõustub koostatud eelhindangus esitatud järeldusega, et teadaoleva info põhjal tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju ning keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik. Keskkonnatingimustega arvestamine on võimalik planeerimisseaduse § 126 lg 1 nimetatud ülesannete lahendamisel planeerimismenetluse käigus.

Keskkonnaamet juhib tähelepanu asjaolule, et kui planeeritaval maa alal asub maardla või selle osa siis tuleb detailplaneering kooskõlastada planeerimisseaduses sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega (Maa-ametiga).

6. Kokkuvõte

Arvestades kavandatava tegevuse mahtu, iseloomu ja asukohta, ei ole oodata detailplaneeringu elluviimisel ja hoonete ning rajatiste sihipärasel kasutamise olulist keskkonnamõju.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine pole vajalik, kuna:

1. Detailplaneeringuga kavandatud tegevused ei ole vastuolus Tartu Maakonnaplaneeringuga 2030+ ega Tartu valla üldplaneeringuga.
2. Detailplaneeringuga ei kavandata eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevust, nt tootmist ega muud tegevust, millega kaasneks keskkonnaseisundi kahjustumist, sh vee, pinnase, õhu saastatust või jäätmeteket olulisel määral;
3. Lähtudes planeeringuala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimustest ja maakasutusest, ei põhjusta planeeringuga kavandatud tegevused ja sihtotstarbeline kasutamine antud asukohas olulist keskkonnamõju. Avariiolekordade (nt ehitusaegsed lekked masinatest vms) esinemise tõenäosus on väike, kui detailplaneeringu elluviimisel arvestatakse detailplaneeringu ja ehitusprojektide tingimusi ning õigusaktide nõudeid.
4. Planeeringuga kavandatav tegevus ei põhjusta looduskeskkonna vastupanuvõime ega loodusvarade taastusvõime ületamist, sest planeeringu elluviimisega ei kaasne olulist mõju looduskeskkonnale.

5. Planeeringuga kavandatavad tegevused ei oma mõju Natura 2000 Vooremaa linnuala ja Vooremaa järvede loodusala kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele või elupaikadele.
6. Planeeringuga kavandatav tegevus ei kahjusta kultuuripärandit, inimese tervist, heaolu ega vara. Planeeritava tegevusega kaasneb liikluskoormuse, mürataseme ja õhusaaste suurenemine vähesel määral ehitustegevuse ajal.
7. Detailplaneeringualal ei ole keskkonda saastavaid objekte ega jääkreostust, mis seaks piiranguid kavandatavale tegevusele.
8. Piiriülest mõju detailplaneeringuga kavandatud tegevuste elluviimisel ette näha ei ole.

Detailplaneeringu koostamisel tuleb arvestada, et vastavalt Taru valla üldplaneeringule tuleb kõikide avalikult kasutatavate veekogude ääres teostatavate detailplaneeringute lähtetingimustes esitada nõue kallasraja avaliku kasutamise tagamiseks ning veekogule ja kallasrajale avalikult kasutatavate juurdepääsude tagamise kaalumiseks.

Vastavalt maapõuaseadus § 15 lg 7 tuleb juhul, kui planeeritaval maa-ala asub maardla või selle osa, kooskõlastada planeering planeerimisseaduses sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine detailplaneeringu koostamisel ei ole vajalik. Kui detailplaneeringu koostamisel arvestatakse keskkonna- ja teiste õigusaktide nõudeid, ei kaasne detailplaneeringu ellurakendamisega olulist negatiivset keskkonnamõju.

Koostaja:

Kadi Kukk

Keskkonnaspetsialist

03.01.2020